

Σὺν Θεῷ

DISSERTATIO HEBRÆO-
PHILOLOGICA,

שָׁלְשֶׁלֶת .
הַפְּעֵמִים

SIVE

CONSECUITIONEM
ET MINISTERIUM SENSUS AC-
CENTUUM SACRI CODICIS HE-
BRÆI IDEALITER EXHIBENS:

QVAM.

Suffragante Ampliss. Fac. Phil. in inclito hoc,
qvod ABOÆ est, Musarum Palladio,

PRÆSIDE

Viro Preclarissimo

M. SIMONE PAULINO,
Lingv. Hebr. & Græcæ Profess. celeberrimo,
Præceptore ac Promotore suo multis no-
minibus colendo.

Publicæ Sophorū συζητήσει modeste submittit
CHRISTOPHORUS C. ALANUS.

In Auditorio Max. d. 10. Maii, An. 1687.

Impr. apud Joh. L. WALLIUM, A.T.

Novi Veneris

*Amplitudine & Nobilitate Praeclaris,
serumq; Civilium Prudentissimis
Consuliſſimisq;*

DN. MARTINO
£ 15 £ 15 £ 15 /

Hæred. in Ronhoff/ &c. Tertitorii
Saxoniensis Judici æqvissimo,
Patrono, Mecœnati & Nutritio
devoto pietatis cultu & etatem
suspiciendo.

DN. ERICO
£ 15 £ 15 £ 15 /

Ejusdem territorii Vice-Judici
accuratissimo.

Fautori ac Promotori be-
nignissimo.

FELICITATEM & ANNOS!

Multo usu & applausu freqvē-
tari hac tempestate solet so-
lenne illud Græcorum: ἀρ-
χομένης ἵργα θέμεν τηλαυγὴς πρόσωπον;
Vestibulum operis præfulgido
frontispicio insignendum esse. Ra-
piunt quidem ad se sibiq; id solis di-
ctum putant illi, pro quorum lau-
dibus vigiliæ prælentes omnium-
que bonorum favor certare vi-
dentur; Nectam Mecœnates quam
æstimatores scriptis suis cupiunt.
Ast hujusmodi ingeniis quorum
processus sunt planè dissimiles, po-
tiori jure venditari deberet; Qveis
quippe vix & ne vix quidem in
proclivi sit commentationi suæ
philtrū anquirere, nisi luminibus
eximiis vestibulum reniteat, speci-
eq; speciosi Argumenti nullis non
ad blandiatur. Hæc dū egomet in-

tra

tra me ipsum volvo, fore, fateris su-
bit, non incertum modo, sed & pla-
ne nullum operæ pretiū, si *vestris*
nominibus Patrone & Fautores O-
ptimi præsentis dissertationis fron-
tem distingvère dubitarem. Nunc
itaq; qvos scribentis vilitas Thesi-
bus hisce exulare jubet, ijdem vel
hisce nominibus redeant ament,
pervolvant, qvod videant auspiciis
initia præclaris fieri. Vos interea
Promotores *specatissimi*, quo *vestra*
ducit Virtus, ite, spartamq; humani-
tatis adornate feliciter, ut de feli-
ci successu seriò triumphare possit
hoc devotionis gratiāq; animi pi-
gnus, quod offert

Nominum *Vestrorum*

Additissimus cultor

CRISTOPHORUS ALANUS.

§. I.

Iverum est quod Rabbinorum sapientissimi monent : Perfectionem cujusque operis consistere in magnitudine utilitatis quæ ex eo percipitur : Utique in omnibus literis Palmarium salutari debet LINGVÆ HEBRÆÆ studium; Id enim hoc habet Mysterii, ut aque late se extendat ac ipsa V.T. Scriptura sacra. Sed heic non putandum omnia quæ in scriptura sunt materialiter pure Theologica esse : Quædam enim Theologica sunt, quædam juridica quædam Physica &c. Maxima autem hujus linguae vis se prodit circa cognoscibile Theologicum. Quærit aliqui Vossius, An si nullus superset codex Hebræus, actum esset de verbo Dei ? Cui ex Patrum veterumque interpretum sententia solide respondet Wasmuth: Qui obturaverit caput alicujus fontis; obturat & is qui hanc ignorat, qvid enim Cœco co-
lores conferunt) nonne eadem ope-

Lingvæ
He-
bræ
vis in
Theol.

2 ra rivulis & puteis ejus omnibus
aqvam intertrahat. Reversa sub-
lato aut̄ deserto codice Hebreo perit il-
le VERITATIS FONS ORIGINARIUS
eius Authentia animam & vitam
prebet omnibus versionū rivulis. Hinc
apparet eos admodum infelici sydere
Theologica tractare qui pro Theologis
Φιλολόγοις & alienae opinionis
mancipia esse amant, satisque habent
se interpretum duntaxat vestigijs im-
benerere possint. Sed tales dum crede-
re quam judicare malunt, versat eos
alq̄ precipitat traditus per manus
error alienus, alienisq̄ exemplis tan-
dem pereunt. Sed his quid immo-
rer ἀδολεσχία ἐσὶ τὰ Φανερὰ λέγειν.

§. II.

Deinde & eos hanc modis se sportet, qui
a juris & Philosophiae professione no-
mē habent; Doctē n. pro more suo Sperl.
ait Comunem scripture librū esse,
unde sua hauriūt Theologi, sua
juris Consulti, sua Physici. Notum
Phys. p. enim est multa abhuc ex lege Forensi
17. Mosaica imperatoria auctoritate ex-
cer-

ICTO

Inst.

Phys. p.

17.

cerpta dicit legis apud nos quoque ob- 3
sinere. Vid. Ostend. in Grot.

§. 3.

Sed nec minus Philosophicis discursi-
bus hujus lingvæ ignorantia obstat
& officit. Non enim necesse ait Doct.
Calov. πορτ. 9. in Clas. subst. p. m. 181.
ut omnia corpora lumine natu- Philo-
ræ constent, omne vero quod est sopho-
vel in scriptura vel in natura re-
præsentari debet. Exempli loco sint
Aquaæ itaq; avioi, de quibus è libro na-
ture nihil prorsus constat unde nequit de-
bis differere, quem sana explicatio vo-
cum AL PENE-RAKIA SCHAMAIM, qua
voce duplices quidam aquas innui
volunt, lateat. Quare tot tantaque
capita, quæ lingvam hanc Protoplasto-
rū, summa ejus utilitate lactata scriptis
suis illustrare aggressi sunt, operam mi-
nime perdidisse putantur: nā babuere sa-
nè quod mirati sunt. Robur autem
ingens subtilitasque summa etiam in
Accentibus est sita, quorum ratio ba- Robur
ctenus magna ex parte incerta, in- in ac-
star inexplicabilis Labyrinthi fuit, Do- centib;
A2 nec

nec rem ceu domesticam ingenio omi-
que verè Dædalo Vir ἐρωτάτος
D. Wasmuth. præalitis feliciter arri-
puit, & perfecit. Nunc vero quod
materiem hanc mei quoq[ue] ingenii co-
siculam esse volui, non eo fine factum
ut aliorum labore summo partam glo-
riam in me transmoverem, quod de
Thrasone suo Gnatō pronunciavit apud
Comicū. Non eo inquam fine; sed
ut ad aliqualem Thematis bujus, ut
& sui ipsius cognitionem ἀγνόια destra-
cta animus mibi deducatur. De cetero
autem mecum hoc ipsum reputo, quam
difficile sit post Roscium in orche-
stra placere & vanum ηλία κάιον-
τος λύχνον ἄπειν. Processus autem talis
Scopus fere οἰκονομία erit: ut primo de
tracta- natura & usū Accentuum genuino apud
tionis Hebreos; Deinde de ipsa applicatione
accentuum quam accentuationem s. con-
secutionem quoq[ue] vocant; Tertio con-
stariis sive Questionibus quibusdam
controversis Cognatisq[ue], animus sit
differere. Sit itaq[ue] auspicijs Altissimi.

MEM.

παρασκευασικον,

De termini *Accentus* ὀνοματολογία *επραγματολογία*, quæ circa eam notanda.

§. I.

Platonici dicti memor, primam semper quæstionem esse de verbis etsi potior sit de rebus,

statim è tractationis frontispicio vocis *έτυμον* aggredior. Apud

Rabbinos vox TAAM notione accentus venit, cuius duos significatus notarunt Lexico-graphi.

Accen-
ts qvid
Hebræ.
is.

Aut enim saporem denotat, habeturq; Num: ii: 8. ubi de Mandicatur quod fuerit T A M O CETAAM LESCHAD HASCHAMEN Sapor ejus sicut sapor humoris ex oleo.

Aut 2:do Sensus rationisq; notionem involvit, ut illud Aben Esræ HAIBHRIM ISCHMERU HATTEAMIM VELO HAMMILOTH id est Hebræi observant sensum non verba, Conf. Ps. 119. 66.

§. II.

Prior significatio accentuum usum circa voces singulas involvit, qui Etymologicus dicitur: nullum enim palato nectar sva- vius dari potest: quā ex accentuum collatione & ministerio pro- pullulās auribus *euΦωνία*. Accentibus quidē ratione officii sui pri- marii distinctivi scil. consideratis, nulla toni cura est; perindeq; fu- rit, an in hunc finem accentum quis adhibeat Hebraice scriben- do, an vero lineam tantum rectā syllabis acutis subscriptam. Non enim ut apud Græcos aliis præ alio Accentus magis acuit, sed id accentus faciunt quasi occa- sionaliter, & secundario quod infra pluribus in re simili, ubi de officio accentuum Musico agimus, patebit. Qvod vero ad *euΦωνίαν*, notum est insignem e- am tum in hac tum aliis linguis utilitatem sapere, nec enim ait Vossius, bene loquitur, qui in

pro-

usus I.
etymo-
logicus

Inf. Pa-
rag. 7.
m I.

euΦω-
νία.

pronunciando , aut producenda
corripit, aut corripienda produ-
cit. Euphonias autem studiosis-
simos hebræos semper fuisse pro-
bant inter alia solennes istæ vo-
calium alternationes de quibus
Wasmuth. Gram: p. 202. seqq.
ut & mutationes ob accen-
tus majoris cum primis distin-
ctionis, quasi hic respexisse vi-
deatur Rhetorum Romanorum
mellitissimus, qui sententiam *sono-*
ro finiendam vocabulo præcepit id e-
nīm faciunt Hebræi dum pro-
- & ∵ sonorum illud & suffi-
ciunt.

7

§. III.

Sed, ut ad rem redeam, ultro
succedit significatum posterior,
quod haud obscure, ni fallor, ve-
rum & naturalem accentuum u-
sum prodit, qui *SENSUALIS* quo-
que sive *ἴρηνευλίκος* audit: De II. usus
hoc ita loquitur sapiens AbenE-*ἴρηνεύ*
fra; *Quaecunque expositio non fuerit ἡκος.*
juxta rationem accentuum, nec acquisi-

A 5

escito

escito ei, neque audias eam. Et sic
Calonymus: qui hos recte intelli-
geret non egeret expositione alia. Sed
fidei haud parum lucisque huic
rei sceneratur, aliarum lingua-
rum Collatio; Cum enim vel ser-
mo latinus sine interpunctione
evadat obscurus & ambiguus,
unde illa verborum Christi de-
pravatio; Amen dico tibi hodie,
mecum eris in Paradiso, nimi-
rum aliquando, ne scilicet Pur-
gatorium subitus iste Cœli in-
cola extingveret. Qvanto ma-
gis hoc in textu Hebræo usu ve-
nire posset, qui non uno nomine
Amphiboliis quandoq; obnoxius
esse videtur; Casus enim diver-
sarum terminationū Hebræi non
habent sed ē structura sermonis,
præcipue e cohærentia aut sepa-
ratione vocum per accentus di-
judicandi sunt. Præprimis vero
tum ubi status absolutus pro con-
structo ponitur. Conf. Es. 42: v.
25. Prov. 22. 21. Et contra ubi
vox

casum
distin-
guunt
Accen-
tus.

vox quæ conspicitur in statu regiminis, stat pro absoluto; & in aliis innumeris ubi ne minimum quidem variati casus Argumentum confpici potest, nisi per accentus. Unde vulgatus etiam de *προσῳχῃσίᾳ* naturali in tribus Noachi filiis error, quando ex Gen: 10. 21. Japhetum natu minimum fuisse probant: cum qui- bus facit & alia recepta versio. At refutante eum accentuationis dictamine; nam quo minus vertas frater Japheti major, obstat accentus *Conjunctivus mercia* in *IEPHET*, qui hoc sensu ibi locum habere nequit, cum neminem syntacticū præsupponat oportet, qui heic nullus. Sed dabitur forte de his inferius quoqz dicendi occasio.

§: IV.

Græcis notante Wasmuth p. Vind: 220 Accentus *θέσεις* vocantur, vocabulo satis commodo. Nam in hoc potissimum utilitatis eorum cardo vertitur, ut voces

Accen-
tus
qvid
Græcis.

*per intervalla deponant, quo spiri-
tus longa dictione fatigatus, vires su-
as per spatia decreta resumat, & sint
quasi viae sensuum & lumina dictionum,
qui sic Lectores dociles faciunt, tan-
quam si clarissimis expositoribus im-
buantur. Unde Athnach requi-
em & respirationem quandā au-
dit quasi a rad. NUANH requiesce-
re, quod is maximæ distinctio-
nis signum intra versum prosa-
icum sit.* §. V.

Latinis
Accen-
tus

quid.

Buxtorf

lex Bib.

p. 444.

& 924.

Denique Accentus nomen
quod Latini adhuc retinent ab
accinendo dici neminem latere
puto, quo sensu Hebræis quoq;
NEGINOTH dicūtur, quæ vox musi-
cam pulsationem & modulatio-
nem notat. Hæc autem expli-
catio An & quomodo nostro in-
stituto faveat nunc quoque pau-
cis, . B. L: Venia dispiciendum
erit. Notum quidem est Scri-
pturam Sacram, imprimis vero
Psalmos Davidis, certis Melodiis
accommodatos , decantatosque
a Judai-

â Judaica Ecclesia fuisse, tum ex II.
Esra cap. 3. II tum etiam variis
Psalmorum inscriptionibus quæ
NEGINOTH sive instrumento-
rum Musicalium mentionem fa-
ciunt manifestum est, quorum
rationem qui curiosior aliquanto
esse velit habeat a Clariss. D. Peiff:
in Dub. Vex. pag. m. 559. seqq.

§. VI.

Qvalis autem fuit ista modu- DeMo-
latio? Multis olim Clarissimis si a
auctoribus persvasum Musicam Hebr.
Hebræorum ex accentuatione æ- opinio-
stimatam: Cantasse eos secun- falsa.
dum Accentus, & quidem ita ut
Accentus exprimerent sonos for-
maliter, tum in ascensionibus â
gravi sono in acutum, tum vice
versa, idque juxta valorem hujus
& illius Accentus: quasi præci-
pue eo fine data sit accentuatio
Biblica UT RE levet MI serum
f A tum SOL itosque LA bores.
Unde ista Bohlij querela: bæc ars
fuit Satana, ut arceret Christianos à
Cen-

72 Constructionis vera scrutinia S. & S. &;
quando persvasit Accentus, ut Musi-
cales notas; Iudeis relinquendos esse.
Sed quanto debiliore talo stet
figmentum hoc de Musica Judæ-
orum, tanto quoque minori ver-
borum apparatu resolvi atque
confutari potest. Et cum primis
ab absurdo Argumentando: si
scilicet εὐφωνίας studiosissimi sint
Hebræi, quod sup. etiam a nobis
evictum, utique à tali con-
fusione quam hujusmodi Musi-
ca consiliaret alienissimi esse de-
bent. Quid autem nisi confusio
esset cum singularem cuiq; ac-
centui clavem assignantes alii
tremulum alii fractum, fortē
alii, pars submissum inversumq;
&c. sonum extorqueant, Argu-
mentisque in universum omni-
bus tum jubilatoriis tum ejua-
toriis cantus eosdem tribuant;
Constans enim & perpetua est
accentuationis harmonia tam in
Profais quam Metricis libris,
tam

tam in textibus threnodiis ac jubilatoriis pro æquali nimirum distinctionum & Conjunctionum sede. Ceu infr. Memb. 2. pluribus expeditum damus.

§.VII.

Maxime vero probabile videtur Judicium eorum, qui tum demum accentus ab accinendo Musice putant sine absurditate & Læsio- Hebre. ne Majestatis eorum dici, si ea ratione tantum ratione cantus ex accentuatione metiantur, ut quidem non hanc vel illam clavem ex hoc velex illo accentu profluenter, sed moderationem, Pausaque quæ silentii moram in musicis designat heic sibi promittant. Commodè autem via alia fieri cant⁹ nequit, nam ex observatione Puneti, Coli, comatis & distinctionis cuiuslibet minutissimæ sciri oportet, quando intendenda syllaba, vel remittenda, qvamdiu continuandus sonus, aut etiam silentium interponend⁹.

14 ponendum; Ne forte istud: *κλω-*
τειν τὰ στούγκλωσα, vere locum
inveniat.

§. VIII

Melodia du-
plex.

Comprobavit se præterea mul-
tis distinctio Melodiæ s. modu-
lationis ejus quæ conceptibus ad-
scribitur, & illius quæ aurium
voluptatem tantum respicit.

Non tam hanc quam illam can-
toribus istis accentus Commen-
dant, juxta illud

*Non vox sed votum non Musica cor-
dula sed Cor,*

*Non clamans sed amans cantat
in aure Dei*

Ratio autem hujus Melodiæ hæc
est, quod tum cantans, tum au-
diens, varietate sensuum & ar-
gumentorum, quam demonstrant

Accentus, varie affiantur;
cantus hujusmodi a quibusdā *ora-*
tori⁹, vocatur ea propter, quod vi-
vāqvasi Oratoris vocem, his no-
tis Accentibus scil subtiliter ex-
pref-

pressam & cum re ipsa conve- 15
nientem proferri audiant.

§. IX.

Summa autem eorum que ha-
etenus de Accentibus dicta sunt, Ipsa
eo nunc credit, ut perfecta tan-
dem Definitio haberi pos-
sit, quæ Wasmutho ferme talis
est. Accentus Hebræorum est
signum seu notio Grammatica,
sensualēm nēxum periodi diri-
gens, Syllabasque convenienti
elevatione & depressione mo-
derans.

Accen-
tuum
Defini-
tio.

§. X.

Juxta Conceptum Conveni- Capelli
entiae in data definitione Cappel- circa
lianum de Accentibus errorem, Accen-
in mille unum, notamus. Is, ac- tus er-
centus, Apinas & tricas & si qvid ror.
vilius illis, nominat, finemque
primarium esse dicit ut Perfecta
ratio Grammaticorum sibi Con-
staret. Nos vero Accentus si-
gna Grammaticalia cum Philol.
præstantissimis nominantes, ali-
ter

16 ter explicatum ; intellectumque
volumus. Latuit, ut videtur, Ca-
pellum vera Grammaticæ Hebrææ

Gram. ratio, Dum tantam putavit Gram-
Hebreæ maticorum auctoritatem esse, ut
& alia- rem tam nobilem proprio du-
rum & ratio. Etu ausuque audeant aggredi &
fingere. Notum enim est Axio-

D. Cal. ma qvod D. Calov. in Nool. ha-
Nool. bet, Grammatica dirigenda ad
p. 109. bonos Auctores, non vero au-
ctores examinandi e Grammati-
cis: Auctorem vero hæc lingva

Bœcl. authenticum, præter Scripturæ
dissert, Sacræ, non habet. Scribit Bœ-
de ling. clerus de latina lingva, nihil de-
bere poni, nisi quod boni Aucto-
ris exemplo sit suffultum. Et

Lipſ. Lipsius Allegante D. Calov. l. c.
probum & rectum esse, ait, id,
quod prisca illa ætas scripsit etsi
grammaticorum cohorti, aut non
lectum, aut neglectum. Qvod

Accent. autem De θεωρευσίᾳ accentuum
θεω- Capellus & alii dubitent, ridicu-
πνευ lum esse, præter ea que jam jam
σίᾳ, addu

adduximus, unicum adhuc quod
palmarium est, asseverat. Qvod
forma significationis sententiarū
Accentibus ut vocum vocalibus,
jure meritoque tribuatur. Conf.
Wasmuth. Vindic: Hebr. par. I.
Sect. 4.

17

MEMBRUM SECUNDUM;

*Q̄d ratio Consecutionis Accen-
tuum?*

§. I.

Sicut nobilitatis, ita etiam pa-
lestræ plena materia semper
habita est naturalis consecutio
accentuum; juxta illud: difficultia
quæ pulchra. Consecutio autem
nihil aliud est quam accentuum har-
monia quædam sive tenor æqua-
bilis, quo semper & ubique sine
ulla instantia aut Contrario E-
xemplo, in recurrente eodem aut
simili vocum positu, iidem aut
similes $\alpha\alpha\lambda\circ\gamma\omega\varsigma$ recurrunt accen-
tus. Wasmuth: Vindic. Hebr:
part. I. cap. I. Sect: IV. Hinc du-

Conse-
cutio-
nis de-
scriptio

B

plicem

q. 18 plicem Accentuationis rationem
votu- a Sp. Sancto in codice Hebræo
lex obseruatam fuisse patet, quoque
posito fundamento, distinctio li-
brornm in Prosaicos & Metricos
accepta atque probata fuit. Qvæ,
accedente benigniore interpre-
tatione facile tolerari potest, ceu
infr. par. 2. patebit, suspecti au-
tem sunt termini, multisque in
sequiorem partē trahuntur. Du-
plici autem via quidam præfer-
tim aggressi sunt probare Me-
trū proptie tron proprie sic dictum, tale ni-
dictum mirum qvod, à syllabarum nu-
heic mero, quantitate sive natura vo-
nullum calium hodie æstimari solet, in
quibusdam Libb. Bibl. Psalmis
Prov:& Jobo, dari, indeqve me-
tricos eosdem denominari. i. via
inductionis exemplonum, quæ
Carmina Metrico-Rythmica re-
præsentant. E. g. Ps. 106. 5. Ps.
116. 7. Job. 31. 4. Prov. 24. v. 19.
vel 2. Hypothetice, Carmina
nimirum Metrica ex difficultate
digno-

dignoscendi non statim negari
 posse, eodemque modo metra
 heic se habere ac apud Comicos, refellū-
 imprimis vero Terentium, cu-
 jus, ceu apud priscos quoque per-
 svasum multis fuerit, fabulis, nul-
 lam inesse Carminum legem,
 quod tamen falsum est Conf. Te-
 xtor. Prosod: l. III. Sed Ridicu-
 la est, quod ad prius, a parti-
 culari argumentatio juxta illud:
 $\mu\alpha\chi\epsilon\lambda\iota\delta\alpha\eta\; \epsilon\alpha\rho\;\mu\eta\;\pi\omega\epsilon\iota:$ Deinde
 distingvimus inter ea quæ per se
 & de industria fiunt, & ea quæ fi-
 unt præter intentionem prima-
 riæ ex quodam quasi incidenti,
 licet enim in locis citatis $\mu\epsilon\varrho\iota\kappa\eta\eta$
 non reperiatur id tamen præter in-
 stitutum primarium Scriptoris
 factum est. Unde nec posterius
 Arg: aliquid probare potest, cum
 Comicorum ista a Communi le-
 ge deviatio ut extraordinaria
 & rarer, in Sacro vero codice
 ut perpetua cenceatur.

Pro determinanda veritate di-
 Carmē stinguendum est inter Carmen
 dupl. ἐν πλάτει, & κατ' ἀκριβειαν sum-
 considerat, non enim omne carmen
 ratur. seu canticum necessariò præsup-
 ponit metrum aut etiam Ryth-
 mum, quasi impossibile sit id can-
 tando proferre, quod secundum
 leges Poeseos non sit dimensum;
 Cantica habemus Ecclesiastica,
 Mariæ, Ambrosij, Puer natus in
 Behlehem &c. quæ tamen metri-
 cè ἀκριβῶς scripta non sunt, sed ita
 tantum adaptata & disposita, ut
 cantari possint: Talia Carmina,
 libri vulgo metrici dicti habere
 possunt. Causam vero, rationemq[ue]
 appellationis, in singulari Sty-
 lo in his libris usurpato tutius
 collocam⁹, quem Charactere quo-
 dicantur Me- dam Poetico animatum sobriè
 tur autumant erudit. Nam & Re-
 trici. Etè Grammaticus quidam ad So-
 Oratio pholc. allegante alicubi Heinsio
 ηθικὴ τύπο μέγιστον, ait, ἐν ποιητικῇ δηλῶν
 οὐθος

θος. Horum autem libb. oratio 21
non ηθικὴ modo sive morata est v. Boecl.
sed & παθητικὴ: Qui novit quid dissent.
sit ἐπ ηθει γέραφεν, innumerās fere de lin.
occurentes descriptiones in iis- lat:
dem non sine admiratione per-
volveret. Πάθος inter alia ipsa sen- παθητική:
tentiarum brevitas haud obscu-
re indicat, δειρότερον namq; τὸ βρα- κή.
χύ, & ut telum breve sed acu-
tum magis ferit; ita breve sed
argutum responsum ait Loccen.
not: in Epamin: Et in cæteris ea
propter hos ab aliis diversa ac-
centuatione distingvère voluit Spir. Sanct. Hoc tamen notan-
dum Accentuationem metricam
noneesse de formali ratione prin-
cipali eorum, quæ supra causam
ejus fecimus. cantus nimirum,
sive orationis aut styli, ita scilicet
quasi impossibile sit libris metri-
cis accentus abstrahere, profai-
cosque substituere, quod tamen
factum videmus in Canto Cantico
Canticorum, Moysis, Heroum, &

§.III.

Unde porro patet, differen-
tiam inter accentuationem pro-
Conse- faicam & Metricam esse tantum
cutio- accidentalem quod Conferenti
nis fun- præter loca citata, Psalm. 105.
damen. cum i. Chor. 16. 25. ad oculum
cum. patet quorum alter è libro Pro-
faico alter è Metrico, quamvis di-
versos habeant accentus, easdem
tamen servant distinctionum &
Conjunctionum sedes. Nam pe-
dem utraq; figit five in Princi-
piis istis Grammaticis quæ con-
structiones & nexus syntactici
vocantur : five etiam in dicta-
mine quodam rationis ratiocina-
tæ seu Logico, qvo potissimum
metiri debemus propositionis ali-
cujus quantitatē & differentiā, ac-
centuumq; infallibilem consecu-
tionē. Definiunt quidem accentus,
quibus in vocibus sedes vel di-
stinctionis vel conjunctionis sit
consti-

constituenda sed indefinite, sine
 ulla dimensione similis certæque
 ubiqꝫ quantitatis & valoris unius Accen-
 ejusdemqꝫ ubiqꝫ accent⁹. Indiffe- tuum
 renter enim se habent omnes ac- indiffe-
 centus distinctivi ad c̄nclusio- rentia
 bet valoris, Puncti, Coli, semico-
 li, Comatis &c. proportionem.
 Statam quandam ac certam cui-
 que accentui pro dignitate sua,
 communis opinio, ut Eg. Sillu-
 ko Punctum, Athnacho Colon,
 Sægoltæ semicolon &c. adsigna-
 vit. Sed falsum, id procul du-
 bio esse ipsa textus applicatio
 probat. Allegari potest locus 2.
 Sam: 17. ubi per vers. 28. 29. 30.
 unica tantum proposito se exten-
 dit, unde in vers. 29. Silluk vel se-
 micomatis valore contentus es-
 se tenetur conf. Gen. 1. 1. ubi &
 Athnach. simili valore venit.

§. IV.

Qui autem à priori; nam ista
 accentuum signa à posteriori tan-
 tum hoc faciunt; valoris & quan-
 titatis

24 titatis imprisq; sensus investiga-
tor esse velit, naturam subjecti
& prædicati Propositionis in-
dagare debet, offendetque secun-
dum dictamen logicum, majo-
rem semper distinctionem intra
propositionem esse, ubi subje-
ctum contradistingvitur Præ-
dicato & Contra. Heic tamen
sciendum contradistinctionem
non impediri Grammatica con-
structione vocis. Nam Conti-
nuæ constructionis propositio da-
ri quidem potest, ast ob accura-
tissimam Hebræorum distingven-
di rationem, qui semicomæ e-
tiam in multas partes secant; duæ
voces per servum actu talem
nunquam copulantur. Qvod sic
Grammatice constructum est per
accentum vero distinctum, illud
Semicomatis significationem obti-
net.

*Dist. va.
rietas* ubi propositio simplex definit;

Et

Et *Colon* in termino propositio-
nis compositæ, talis autem dici-
tur, quæ plures propositiones
continet. Punctum vero, ubi i-
ta incidit, ut duæ aut plures pro-
positiones versam claudunt. Hæ
autem omnes distinctiones co-
gnati vel discreti Argumenti, jam
maiores jam minores æstimari
debent.

25

§. V.

Excipere vero heic commode
quis possit: Si ex natura vocum
atque propositionum sive con-
jungendarum sive separandarum
metiri velis accentus, sequitur
quod vix & ne vix qvidem sen-
sum genuinum propositionum
Sacr. Script: quem ab accentibus,
ceu fonte limpidissimo emana-
re haec tenus evictum fuit) asse-
qui possimus, cum constructionū
aut etiam Propositionū sensus sine
accentuū opera nequeat liquido
quādoq̄ erui, imprimis ubi duæ
reperiuntur voces omni casuū di-
scri-

Object.
duplex

26 scrimine carentes, nullumq; signum mutatiouum puerorum admittentes, E. g. JEHOVA S C H A L O M exponi potest Dominus pacis, Dominus pax, Dominus pacem &c. Resp. Duo proponit objectio I. Naturam sive

habitudinem vocum ad se invicem II. propositionum naturam, unde etiam valor accentuum in indifferentem & definitum distinguvi solet.

Ad I. Qvod ad prius, dico Constructiones Grammaticas, non magis esse mensuram quantitatis accentuum quam Axio-
ma quoddam philosophicum, veritatis fundamentaliter in naturâ tepræsentatæ mensura dici potest. De quo superius part. I. parag. 10.

Ad II. Qvod ad posterius sciendum neque accentus esse mensuram propositionum, sed & eos iterum e natura Propositionis mensurari. Nam a nostra ignorantia ad rei negationem non valet conseq. Loquimur
jam

jam præsertim de Accentuationis negotio fundamentaliter, & quantum radicatum fuit in intellectu Amanuensium θεωπνέυσαν. cuius respectu Principia hæcce logica præsupponit Accentuatio quod etiam analogice in noëmatibus quibuscumque aliis confirmari potest. Nos vero in demonstratione distinctionum à posteriori eo tantum acquiescimus, ut ope hujus viam ad immediatam affectemus.

§. VI.

Qvod denique ad legem istam ordinemque perpetuæ infallibilitatis quem servant in sua re-publica Accentus, attinet, improba codicis Hebræi lectio satis abunde dat atque docet; Nam ut alibi, ita & heic, & imperare & imperata facere, naturale est, observatis modo Anomaliæ & Absentia conditionibus, dum *distinctivus minor pro seruo,*
servi pro distinctivis, subdistinctivi-
majo-

28 *majores pro minoribus &c. ponuntur.* Item *Atbnach, Merka maphachatus & Sakepbkaton* vei sibus exulant. Qvæ omnia partim deformitatis, partim incertæ, suspectæque sidei Argumenta multis visa fuerunt; sed de his consuli in cæteris potest Inst. Acc. Wasmuth. buxtorfi Thesaur: l. 1. c. 5. August. Pfeiff. Manuduct. ad accent. &c. Nobis hac vice sufficiat cum Xenophonte, unde hauriant, locum ostendere: Causas tot exceptionum mirari quam rimari præstat; cum talis accentuum ὀντωτοπία ipsi commoda videbatur, qui MERUCHO HU KIBBETZAM spiritu suo ipse congregavit eos. Esaï. 34.16.

MEMBRUM TERTIUM, *Conjectaria sive questiones Hebræo- Philologicas complectens.*

QVÆST. I.

An Christo & Apostolis lingua Hebræa fuerit vernacula?

§. I.

Negativam quæstionis confir-
maturi, ad tres linguæ He- Lingvæ
brææ ætates quibus, ut reliqua Sanctæ
omnia, enata stetit, defloruit tan- status
demque occubuit, dispiciemus; tres
Prima per quam plurima & nu- I. ev. æ.
merosa lecula, ad captivitatem us- que ^{μη}
que Babylonicam, duravit, per quod tempus licet varia & an-
cipiti fortuna luctata erat, floru-
it tamen apud Hebræos mansit-
que vernacula, integra atque in-
corrupta nec tempore servitudinis
Ægypticæ tabem aliquam con-
trahere potuit; Nam Tria, jux-
ta Rabinorum illud tritum, in
Ægypto non mutarunt, Israelitæ,
vestimenta nomina & *lingvam*. Ut ut
non nullæ reperiantur in textu,
etiam ante Captivitatem Babyl.
exarato, voces exoticæ ut E. g.
Chaldaice Gen. 31. 47. Ps. 2. 12.
Prov. 31. 2. de quib. Conf. Calov.
crit. sacr. pag. 82 & 84. *Arabica*
quoque vestigia vel in unica i-
sta vo-

sta voce ELOACH apparere aut
mat non nemo; Nec defunt, qui
et iā vocabula Græca in codice He-
bræo demonstrare volunt, quæ
quidem non ante, sed in ipsa ca-
ptivitate usurpata ajunt Dan: 3. 5.
Esr. 2. 69. vid. Cal. II. cit. Imo
& Latinæ lingvæ vestigia in vo-
ce NUGE Soph. 3. 18. dari asseve-
rat Hieronymus, *nugas* interpre-
tans; Sed *nugas* procul dubio fa-
pit sententia ista: notum enim est
vocem esse à rad. JAGA mœstus
fuit, quæ in partic: Niphali sin-
gulari ratione pro *Colem* habet
Schurek.

§. II.

Hæ, inquam, voces exoticæ
& peregrinæ, lingvam primige-
niam de statu suo illibato, non
adhuc deturbare possunt; siqui-
dem eæ alium in finem, Scil. vel pro
ratione rei vel personæ substratæ
vel etiam ex usu lingvæ insertæ
sint,

sint, de quibus agere nostri nunc 31
instituti non est, sed tantum in-
vestigare terminum inclinatae &
abrogatae linguae, quatenus ni-
mirum in individuis radicatur
non vero quatenus in codice Sa-
cro existit, cuius respectu ne mini-
mum quidem Iota peritum,
veritas testatur. Illo itaque sen-
su secundus est Hebraismi incli- Status
nati status, qui cum ipsa cepit secun-
Captivitate Babylonica, ubi πα- dus de-
πακυν, & pristini vigoris dimi- flora-
nitionem non minimam exper- tionis.
tam fuisse, subit afferere, & i-
ta quidem, ut Chaldaismis obru-
ta, in aliam linguam declinare
non nihil videretur, mansit ni-
hilominus vernacula quod ex
Prophetarum qui post captivita-
tem Babyloniam floruerent, con-
cionibus certum est.

¶.III.

Status vero tertius sive κατα-
γέσεως tunc insinuare sece cepit,
nbi

ubi succedentibus, post captivitatem istam temporibus, (verba sunt Clariss. Pfeifferi Dub. vex: part:2. pag. m. 212.) cum Iudei Syro Græcorum Bellis impeterentur, usu lingvæ Hebræe in familiari sermone penitus obliterato, orta est quædam lingua inter eos, nec pure Chaldaica, nec pure Syria, quam proinde Chaldeo-Syram non injuria appellamus; Hæc ille. Hæc autem lingua Christo, Apostolis, Judæisque tunc temporis fertur fuisse vernacula, dicitur quæ alias Hierosolymitana, ut & Galilæa, nam differunt inter se tantum ut dialecti; non diversæ lingvæ, sed diversi unitus lingvæ modi sunt, unde & Galilæa Div. Petrum Hierosolymitanis prodidit.

§. IV.

Pro
Hebr.
verna-
cula
ratio-
nes.

Qui vero pro Hebræa Christi vernacula pugnant, Primo quod non titulus modo crucis; sed & quædam nomina propria in N. T. i. Bœas: exarata fuisse dicantur, ex

ex Joh. 19:13,17. Secundo quia mos
obtinuit Mosen siugulis Sabbatis
populo prælegi, Act. 15: 21. Tertio
quod Christus quoque Esaiam E-
braicè allegasse legatur Luc. 4:
18: 1. Resp. Hæc tamen argumenta
tanti ponderis non sunt, ut statu-
minare queant præconceptam o-
pinionem. Nam quod ad *primum*,
etsi nomina illa dicantur Hebrai-
ca, tamē non sunt sumta voce, stri-
ctè & insignificatu proprio: siqui-
dem per εβραιον apud Evangelisti-
tas non idigitatur lingua Hebrai-
ca priscis temporibus usitata qua
tradita sunt λόγια ής θεος, verum
illa in quas lingua sancta sequio-
ribus temporibus declinavit.

§. V.

Ad rationes vero secundam &
Tertiam dicendum licet Salva-
tor verba textus explicanda, sive
pro more sive emphasis causa sive
quosdam intelligentes ex textu
Hebraico prælegerit; nam sermo-
nem hebræum quibusdam fami-

liarem fuisse, ut etiam Græcum
non imus inficias, ut ut nege-
mus fuisse vernaculum; Expli-
cationem tamen & applicationem
adjecisse lingua Hierosolymi-
tana, aut alia populo intelligibi-
li, dubium non est. Ast neq; hic
Clariss: Leusdenii ratio conte-
mnēda, qua verisimile esse statuit,
*Christum legisse textum è Paraphra-
si Chaldaica; quia verba ea que ibi
citantur, nec cum textu Hebræo ad lite-
ram cōveniunt, nec cum versione 70 vi-
rali.* Quod vero Christi allegatio-
nes attinet, terminis easdem ali-
quando angustioribus circūscri-
bere videtur. Licet ea quæ à Salva-
tore nostro ex V.T:allegantur, neq;
cum textu Hebræo neq; 70 viral
græco qua voces ex asse cōveniāt,
inde tamen vix sequitur Christum
legem citando, ad paraphrasin
Chaldaicam refugisse, Non enim
semper ad verbum, sed sæpe ad
sensum allegantur V.T.diēta. Ali-
cubi neq; ad versionem istam, neq;

Philos:
Hebræo
mixt.
p. 34.

ver-

verbæ textus se alligavit Spirit. San: 55
sed sensum novis verbis expressit
optimus ipse suorum verborum
interpres, nihil ergo repugnat,
quiñ textum hunc Es. 61. v. 1, 2, lin-
gva originali allegaverit, suam ve-
ro post ob rudem populum ad hi-
buerit ἐγνωσίv. Sed heic per me
licet cuiq; suo abundare sensu.

QVÆST. 2. Utrum vox CHARI Ps. 22. 17.

*exponi debeat per nomen, sicut leo, An
per verbum transfoderunt?*

§. II.

Tot de hac voce sententiæ quot
capita sunt, Quidam expo-
nunt vocem per CAPH similitud:
& ARI leo, in quibus est, ipse Bux-
torfius & Leusden, repetendo ver-
bum præcedens HIKKIPHUNI sed
eidem adsignando significa-
tionem illam quam habet, dum est
a prima radic: NUN sc. perfodit,
Job: 19. 26. sicq; reddunt: Cir-
cumdederunt me canes; cœtus
malignantium perforarunt instar
leonis manus meas & pedes meos;

Com-

36 Coñunior autem & tutior, quippe quæ quam plurimorum interpretum calculo approbata est expositio per transfoderunt, neglecta penitus leonis mentione, sed & heic varij variè se expediunt. D. Gesnerus Coñent: in h. l. Fridlib: & alii, punctum addunt, leguntq; CAARE quasi sit in statu regiminis cum Tsere ablato MEM finali, & inserpto ALEPHEpenthet: sicq; exponi docent: *perforantes manuum per dumq; Quæ opinio duplici cumpromis absurditate laborat.* Prima, negari vocalium *av. Geñicu* divinam; si enim licet Vocales pro placito mutare, utiq; litteris coæva non sunt. Deinde accentuationis naturæ contrariatur. est enim in voce CAARI Distinctivus Archidux Rebhia Gereschatus, qui immediatū regimen status constructi indubitanter negat. nam, ut Wamuth. Acc. pag: 32. ait, hoc regimen semper majorem nexum habet cum voce sequente quam cum præceden-

dente, estq; perpetua observatio
ista, nec ullam exceptionem nisi
post particulam lo admittit.

37

§. II.

Proprius vero ad veritatem accede-
re videntur, qui vocem CAARI in Partici-
pio Plurali, à rad. in usitata CUR consti-
tuunt, loco CAARIM; nota antem est A-
pocope terminationis pluralis MEM in
quibusdam vocibus; ALEPH vero illud
Epentheticum est quod heic incidit post
vocalem longam quieti suæ homogene-
am, Wasmuth, Gram. Hebr; p. 72. Atq;
sic recte versus exponitur: Coetus ma-
gnorum circumvenerunt me, fodientes
manus meas & pedes meos; Quæ inter-
pretatio consecutioni quoq; accentuum
exacte respondet; nam licet constructio
Syntactica inter, *fodientes manus meas*
requireret accentum conjunctivum; ta-
men cum non plane eadem constructio-
ne respectus fiat utriusq; ad primam; ita
enim in accentuum negotio ditionis vox
ultima vocatur; utiq; recte distinctivum
accentum vox CAARI habet; ομόσηφος
in hac controversia nobis est Cla-
riss. Pfeiff. Diff. De voce CAARI.

Δοξα: εἰ υψίστοις θεῶ.

Εἰς τὴν τῆς Φιλοποίας καὶ ἀκριβείας πολλῆς
Διατριβὴν, τὴν τῆς παιδείας μηδὲ κα-
λοκαγαθίας ἀληθῶς τετο-
χικότος,

Κυρ. ΚΡΙΣΟΦΟΡΟΥ τῆς ΆΛΑΝΟΥ,
τῆς περὶ τὴν Θεολογίαν καὶ Φιλοσοφίαν πρὸς
ἡμῖν ὄγησ, Φίλος μιχ προσφιλῶς, Σύγ-
χαρμα.

Oἶδα βεβαιώς παιδείας τ' ἀρετῆς Σε όρεζιν
Εὐέλπιος ἀεὶ, καὶ μεν τῷ καὶ ἔγκατα
χαίρων.

Οὐ μοι νῦν τ' ὄρθως κρατύνεις, παραδείγμα-
τη τοῦτῳ

Τῷ δείξάνη σαφῶς σπουδὴν ἐύπιστον ἀεὶ^{Σε}.

Εὐδαιμων τῷ κόπος σε ᾧς, ἐν γράμματι
τάτοις

Ὕν πόρρω τὸ Θεὸς συμπράττειν εἴτε θε-
λήσοις.

αὐλοσκεδίως

SIMON PAULINUS.

Studiorum & integrioris vitæ laude
Præstantissimo Dn. RESPONDENTI,
Amico & Comilitoni apprimè dilecto,
Cum dissertationem argumenti non minus u-
utilis quam ardui ederet Author, soler-
terq; defenderet;

Gratiōr an quæquam mortalibus esca pa-
retur,

Quare quæ cœlesti terris dimittitur orbe?
Has licet ex illis gratas depascere mensas,
Quæ calathis portant plenis oracula sacra.
Gratius an quidquam, quero, quā talia sancti
Sacra Dei, propriis placide gustare labellis,
Inq; suo labio sermonem haurire loquentis?
Hancce dapem libat cœlo quæ mittitur alto
Suavius, allatam vocem qui percipit ipse.
Dirigis buc euras, ample quo fœnore possis,
Dictos ex studiis dulces de promere fructus.
Suavis Alane. Tuos extollit Musa labores;
Ibit in exemplum, dicit, quod fabricat Author,
Proderit & semper sacrī conatibus. Ultra
Omen, ait, meditor certum: rutilabit Olympus,
Ti, Fortuna ferent & mollior aura salutem.

Gratulatur
DAVID LUND.

CHRISTOPHORUS ALANUS,
per Araygámu

CHRISAN' LAUS SOPHORUM, mut' M. in T.

Explicatio (PHORUM

Masora docta docet quod CHRI LAUS una so-
Nam variat voces: sensus at ipse manet;
Sed sunt Accentus vocum cœlestia signa
Unde petit verus sensus & esse suum.
Quod multis firmat præsens discursus ubique
Pandellis sacris conveniensque simul.
Talia conari SAN' est LAUS summa SOPHORUM
et ea qui facie, Auctor & iste sophus.

JOHAN EDER JED.

Gratulatio,

Carmina sollicito, tentarem pangere metro,
Laudesq; omnigenas, pectore valde bono;
Fidi dum ingenii claros extendere nervos,
Desudas vigilans, portio chara sophum!
Ast jubet ut filea, qvia sanguis utriq; propinquus.
Hoc cadit elogium, quod mea musa daret;
Sed vos Pimpleides, celebrataq; turba novens,
Exercete datas, maximo honore vices,
Pergite dulcisonas ALANO dicere laudes,
Cujus in obscuro fama latere nequit.
Id monstrat cunctis, fœtussplendore Coruscans
Themate per celebris, quod bene pōdus habet
Ingenuas vovo studiorum ut adaugeat artes,
Jure decus CLARI nominis inde ferat.

GUSTAVUS FONTELIUS

Cath. Sch. Ab. Lector.